Statens helsepersonellnemnd - HPN-2014-250

Myndighet	Statens helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2015-04-08
Doknr/publisert	HPN-2014-250
Stikkord	Tilbakekall av autorisasjon som tannlege - bruk av narkotika eller midler med lignende virkning og uforsvarlig virksomhet. Stadfestet. Helsepersonelloven § 57.
Sammendrag	Klageren hadde møtt på jobb påvirket av vanedannende legemidler. Øvrige opplysninger i saken understøttet at klageren hadde et tilbakevendende rusmiddelmisbruk som hun ikke var tilstrekkelig rehabilitert fra. Det at klageren hadde hatt pasientkonsultasjoner i rusmiddelpåvirket tilstand var uforsvarlig virksomhet.
Saksgang	Saksnummer: 14/250.
Parter	Klager: Født 1957 (Advokat Max Henrik Jespersen).
Forfatter	Hans Hugo Kristoffersen, Leif Otto Østerbø, Anne Marie Due, Marte Kvittum Tangen, Øystein Kilander, Ingunn Skre, Atle Larsen.

Saken gjelder: Klage over Statens helsetilsyns vedtak av 27. mai 2014 om tilbakekall av autorisasjon som tannlege, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 57

Den 8. april 2015 traff Statens helsepersonellnemnd enstemmig følgende

VEDTAK:

Statens helsetilsyns vedtak av 27. mai 2014 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren er utdannet ved V, og fikk autorisasjon som tannlege juni 1982. Hun var ansatt som tannlege hos Fylkestannlegen i W ved X tannklinikk på tidspunktene for hendelsene som ligger til grunn for tilsynssaken.

Tilsynssak ble opprettet etter at Fylkesmannen i W i bekymringsmelding av 13. august 2013 fra fylkestannlegen i W, A, fikk varsel om at klageren hadde brutt plikten til pliktmessig avhold i arbeidstiden. Ved oppstart av arbeidsdagen den 21. juni 2013 hadde klageren hatt en høyrøstet og avvikende opptreden. Det ble tatt blod- og urinprøve av henne, og hun ble etter gjeldende rutiner vist bort fra klinikken. I møte med arbeidsgiveren den 24. juni 2013 innrømmet hun å ha inntatt enten 10 mg Sobril eller 5 mg Vival natt til 21. juni 2013 for å få sove. Årsaken var at hun passet en valp som måtte ut på natten, og at hun etterpå ikke klarte å sovne. I tillegg hadde hun enten samme kveld, eller kvelden før, tatt en Paralgin Forte på grunn av nakkesmerter. Klageren ble 24. juni 2013 suspendert fra stillingen.

I bekymringsmeldingen ble det videre opplyst om at klageren i tidsrommet fra 1. mars 2011 til 1. april 2013 hadde vært inkludert i en AKAN-avtale med arbeidsgiveren. Avtalen var blitt inngått som følge av ulike udokumenterte og faktiske hendelser. A viste til 4 notater skrevet av overtannlege B ved X tannklinikk fra 2009 vedrørende episoder med mistanke om klagerens rusmiddelpåvirkning. Klageren hadde den 1. mars 2011 fått en muntlig advarsel, og valgt å gå inn i AKAN-avtalen. I denne perioden var det tatt flere blod- og urinprøver av klageren, som alle hadde negativt resultat.

I brev av 4. juli 2013 fra Folkehelseinstituttet fikk Fylkesmannen i W oversendt analyseresultatene fra rusmiddeltesten som var tatt av klageren den 21. juni 2013. Analysefunn påviste 3-OH-diazepam, N-desmetyldiazepam, oxazepam, morfin og kodein i urinprøve, forenlig med inntak av Vival, Sobril og Paralgin Forte.

Klageren fikk 10. juli 2013 forhåndsvarsel om oppsigelse/ avskjed og innkalling til drøftingsmøte. Det ble avholdt drøftingsmøte mellom klageren og arbeidsgiveren den 12. august 2013. Arbeidsgiveren valgte på arbeidsrettslig grunnlag å la klageren gjenoppta arbeidet fra 19. august 2013. Hun ble 15. august 2013 ilagt en skriftlig advarsel.

I brev av 22. august 2013 fra Fylkesmannen i W ble klageren opplyst om at det var åpnet tilsynssak mot henne. Klageren kom i brev av 12. september 2013 til Fylkesmannen i W med uttalelser i saken, vedlagt kopi av resultat av MR-undersøkelse av nakken hennes fra 2011.

Fylkesmannen i W oversendte den 4. november 2013 saken til Statens helsetilsyn for vurdering av administrativ reaksjon. I brev av 16. desember 2013 fra Statens helsetilsyn ble klageren informert om at et tilbakekall av hennes autorisasjon ville bli vurdert. Klageren kom i brev av 4. januar 2014 med bemerkninger til saken.

Statens helsetilsyn tilbakekalte klagerens autorisasjon som tannlege i vedtak av 27. mai 2014. Det ble konkludert med at klageren var uegnet til å utøve yrket som tannlege forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning. Vedtaket ble påklaget i brev av 19. juni fra klagerens daværende advokatfullmektig John Frammer ved

Den norske tannlegeforening. Statens helsetilsyn fant ikke grunnlag for å endre sitt vedtak, og oversendte 29. august 2014 saken til Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling.

I brev av 23. oktober 2014 til Statens helsepersonellnemnd kom advokatfullmektig John Frammer med tilleggsopplysninger i saken på vegne av klageren, vedlagt oppsigelse av klageren datert 27. juni 2014 signert Fylkestannlegen i W, A. Det ble i brev av 8. januar 2014 fra klagerens nye advokat Max Henrik Jespersen, til Statens helsepersonellnemnd, gitt ytterligere bemerkninger til klagen.

Det har også tidligere vært ført tilsyn med klagerens virksomhet som tannlege, jf. Statens helsetilsyns vedtak 1999/2319 av 16. desember 1999. Klageren ble ilagt en advarsel etter dagjeldende lov av 13. juni 1980 nr. 43 om tannleger § 47, jf. §§ 25 og 40, for uforsvarlig tannlegevirksomhet grunnet misbruk av alkohol og vanedannende legemidler, samt mangelfull journalføring. Det fremgår av vedtaket at klageren i februar 1997 inngikk en AKAN-avtale etter at kollegaer hadde meldt fra om bruk av alkohol i tjenesten. I tidsrommet fra 30. september til 31. desember 1997 var hun innlagt til behandling ved Y for et alvorlig alkoholmisbruk, samt misbruk av benzodiazepiner og Paralgin Forte.

Statens helsetilsyn viser til at klageren den 21. juni 2013 var påvirket av vanedannende legemidler på jobb. Dette fremgår av analyseresultatet fra Folkehelseinstituttet som viser positive svar på Sobril, Valium, Stesolid, Vival og Paralgin Forte. Statens helsetilsyn fester videre lit til kollegaenes observasjoner og vurderinger vedrørende denne hendelsen, og tidligere mistanker om at hun har vært rusmiddelpåvirket på jobb. Det vektlegges at hendelsen i juni 2013 skjedde kun kort tid etter at hun hadde avsluttet AKAN-avtalen i april samme år. Dette tyder på at hun har et rusmiddelmisbruk som hun ikke er tilstrekkelig rehabilitert fra. Det er i tillegg vektlagt at klageren også i 1999 opptrådte rusmiddelpåvirket på jobb, og ble ilagt en advarsel av Statens helsetilsyn på bakgrunn av blant annet misbruk av alkohol og vanedannende legemidler.

Klageren mener at hun ikke har et rusmiddelmisbruk nå, verken av alkohol- eller narkotika. Hun avla negative rusmiddeltester i AKAN-perioden fra 1. april 2011 til 1. april 2013, deretter har hun vært dokumentert rusfri fra 21. juni 2013 til 28. mai 2014. Forut for inngåelsen av AKAN-avtalen i mars 2011 fikk klageren valget mellom å godta avtalen eller at det ble opprettet personalsak. Ovenfor et slikt vanskelig valg, godtok hun AKAN-avtalen på tross av at hun fastholdt at hun ikke hadde brukt rusmidler på jobb. Hun er innstilt på å fortsette med rusmiddeltesting i fremtiden.

Det beror på en feiltolkning av situasjonen at hun hadde en høyrøstet og avvikende atferd på jobb den 21. juni 2013. Årsaken til hennes strenge og alvorlige stemmebruk var at en pasient kom 30 minutter forsinket til en time, og forlangte å komme rett inn til behandling. Klageren tar ansvar for, og beklager, bruken av sovemedisin og smertestillende (Sobril, Vival og Paralgin Forte) kvelden før den 21. juni 2013. Bruken påvirket imidlertid ikke utførselen av arbeidet, eller medvirket til avvikende oppførsel. Legemidlene ble videre inntatt mellom kl. 01.00 og 02.00, og således seks-syv timer før arbeidsdagen startet. Dette er ikke så veldig langt fra 8 timers - regelen.

Det er forholdene på vedtakstidspunktet som er avgjørende for vurderingen. Det er derfor ikke relevant, som Statens helsetilsyn har gjort, å legge vekt på at klageren for 17 år siden var til behandling ved Y. Statens helsetilsyn har videre utvist feil skjønnsutøvelse ved å legge vekt på at kollegaers observasjoner vedrørende tidligere mistanker om at klageren har vært rusmiddelpåvirket på jobb. Disse mistankene har aldri ført til påvisning av rusmiddelmisbruk hos klageren.

Klageren er i dag og har vært, i lengre perioder siste 17 år, totalt avholdende. Klageren har arbeidet som tannlege i 32 år uten at det er anført eller dokumentert forhold som gir grunnlag for påstander om faglig uforsvarlighet.

Det må vektlegges at det i oppsigelsen av klageren fremgår at den ene og alene skyldes tilbakekallet av autorisasjonen. Arbeidsgiveren har et meget positivt syn på klagerens utførelse av tannlegearbeidet og på henne som kollega og yrkesutøver. Hun er ønsket tilbake i arbeid dersom tilbakekallsvedtaket blir omgjort.

Det vises for øvrig til klagene i sin helhet.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Nemnda har vurdert om klageren er uegnet til å utøve yrket som tannlege forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Nemnda legger alminnelig sannsynlighetsovervekt til grunn for bevisvurderingen. Det følger av rettspraksis og langvarig forvaltningspraksis at det er det mest sannsynlige faktum som skal legges til grunn. I helt spesielle tilfeller, jf. Rt-2007-1851, kan det likevel være forhold som gjør at hovedregelen skal fravikes. Slike omstendigheter foreligger ikke i denne saken.

Bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning

Analyseresultatet fra rusmiddeltest tatt av klageren den 21. juni 2013 påviste 3-OH-diazepam, N-desmetyldiazepam, oxazepam, morfin og kodein i urinprøve, forenlig med inntak av Vival, Sobril og Paralgin Forte. Dette samsvarer med inntak av de legemidler klageren har forklart at hun brukte. Nemnda legger etter

dette til grunn at klageren møtte påvirket av rusmidler på arbeid denne dagen. Dette indikerer at hun har et rusmiddelmisbruk.

Det følger av helsepersonelloven § 8, jf. forskrift av 4. mai 2012 nr. 400 om pliktmessig avhold for helsepersonell § 1 at helsepersonell ikke skal innta, eller være påvirket av, alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden eller åtte timer før arbeidstiden begynner. I Prop. 29 L (2011-2012) fremgår det at rusmidler også inkluderer legale legemidler som sovemidler og beroligende midler, jf. kapittel 4.6.4. Klagerens inntak av diazepam rammes således av forbudet. Unntaket fra regelen er legemidler som er nødvendige på grunn av sykdom, og helsepersonell som inntar slike legemidler skal snarest orientere sin arbeidsgiver om dette, jf. helsepersonelloven § 8 andre ledd. Det foreligger ingen opplysninger om hvorvidt legemidlene var rekvirert til klageren av en lege. Hun hadde heller ikke varslet arbeidsgiveren om at hun brukte slike vanedannende legemidler. Klageren har brutt kravet til pliktmessig avhold.

I brev av 12. september 2013 har klageren forklart at hun forut for den 21. juni 2013 hadde ansvar for sin sønns valp i to til tre uker. Den måtte luftes om natten, og hun hadde problemer med å sovne igjen. Hun brukte derfor i denne perioden sovetabletter for å være uthvilt til neste dag. På bakgrunn av øvrige opplysninger i saken fremstår forklaringen lite troverdig. Slik nemnda ser det er det flere omstendigheter i saken som tilsier at klageren har hatt et tilbakevendende rusmiddelmisbruk over tid.

Det vises til at det er opplyst at kollegaer av klageren, i forkant av at hun fikk en advarsel og inngikk en AKAN-avtale i mars 2011, reagerte på hennes atferd. Slik nemnda ser det sannsynliggjør det faktum at hun inngikk en AKAN-avtale med tidligere arbeidsgiver i 2011 at hun hadde et rusmiddelmisbruk på den tiden. Klageren mener at avtalen ble inngått på grunn av press om at det ville bli opprettet personalsak mot henne. Nemnda vurderer på tross av dette at det har formodningen mot seg at klageren inngikk en AKAN-avtale dersom hun mente at hun ikke hadde et rusmiddelmisbruk på dette tidspunktet. Nemnda finner det videre påfallende at hendelsen i juni 2013 skjedde kun kort tid etter at hun hadde avsluttet AKAN-avtalen i april samme år.

Ved vurderingen legger nemnda også vekt på at det i bekymringsmeldingen av 13. august 2013 fra Fylkestannlegen i W, A, var vedlagt fire notat fra overtannlege B ved X tannklinikk. Et udatert notat og et notat datert 7. september 2009 omhandler hendelser der klagerens kollegaer hadde oppfattet henne som rusmiddelpåvirket, men dette ikke ble konstatert av B selv. Av de øvrige to notatene fremgår det at B både i september 2006 og juni 2010 hadde samtaler med klageren vedrørende bekymring om mulig bruk av rusmidler. Det fremstår som påfallende at det gjentatte ganger har oppstått situasjoner der kollegaer har vært bekymret for at klageren har vært rusmiddelpåvirket på jobb.

Klagerens vedvarende problemer med rusmidler illustreres videre av at hun i Statens helsetilsyns vedtak av 16. desember 1999 ble gitt en advarsel på bakgrunn av blant annet misbruk av alkohol og vanedannende legemidler. Det fremgår i vedtaket at hun i februar 1997 inngikk en AKAN-avtale med arbeidsgiveren etter at kollegaer hadde meldt fra om bruk av alkohol i tjenesten. I tidsrommet fra 30. september til 31. desember 1997 var hun innlagt til behandling ved Y for et alvorlig alkoholmisbruk, samt bruk av benzodiazepiner og Paralgin Forte. Til tross for at dette ligger tilbake i tid, er det kjent at tilbakefall til rusmiddelmisbruk kan inntreffe også mange år etter endt behandling. Nemnda finner det derfor påfallende at rusmiddelpåvirkningen i juni 2013 skyldtes benzodiazepiner og Paralgin Forte, som var de samme legemidlene hun brukte i 1997. På bakgrunn av innleggelsen i 1997, advarselen fra Statens helsetilsyn og to runder med AKAN-avtaler forutsettes det at klageren var oppmerksom på risikoen ved egen bruk av alkohol og vanedannende legemidler i tilknytning til arbeidet. Nemnda ser også på denne bakgrunn alvorlig på at hun i juni 2013 var rusmiddelpåvirket på jobb.

Sammenfattet finner nemnda det sannsynliggjort at klageren har et tilbakevendende rusmiddelmisbruk som hun ikke er tilstrekkelig rehabilitert fra.

Helsepersonell som misbruker rusmidler utgjør en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten. Rusmidler påvirker funksjoner som konsentrasjonsevne, hukommelse, konsekvensanalyse og innlæringsevne, og kan nedsette koordinasjons- og reaksjonsevnen. Misbruk av rusmidler er også ødeleggende for den allmenne tillit til tannleger og helsetjenesten generelt.

Erfaringsmessig tar det lang tid å komme ut av et rusmiddelmisbruk og igjen bli skikket for yrket. Der det er påvist et rusmiddelmisbruk vil det normalt kreves en langvarig og omfattende dokumentasjon for at misbruket har opphørt før vedkommende igjen kan anses skikket til å inneha autorisasjon. Lengden beror på en helhetsvurdering, men vanligvis kreves det i henhold til praksis en sammenhengende periode på minst to år. Det samme fremgår av Statens helsetilsyns rundskriv IK-1/2009.

Ved nemndas behandling av saken har det gått forholdsvis lang tid fra hendelsen 21. juni 2013. Tiden som er gått er imidlertid ikke i seg selv nok til å begrunne at klageren er rehabilitert fra rusmiddelmisbruket.

Klageren har påpekt at det er situasjonen på vedtakstidspunktet som må være avgjørende for nemndas vurdering. Det er videre vist til at klageren var rusfri i AKAN-perioden fra 1. april 2011 til 1. april 2013, og deretter dokumentert rusfri fra 21. juni 2013 til 28. mai 2014.

På bakgrunn av klagerens historikk med rusmiddelmisbruk, og at hun igjen var rusmiddelpåvirket 21. juni 2013, legger nemnda avgjørende vekt på at hun etter denne hendelsen ikke har fremlagt analyseresultat fra rusmiddeltester som dokumentasjon på at rusmiddelmisbruket har opphørt. Hun har heller ikke fremlagt dokumentasjon fra sin fastlege, psykolog eller annet helsepersonell med opplysninger om at hun har gjennomført behandling for sitt rusmiddelmisbruk, herunder at hun har bearbeidet forholdet som utløste rusmiddelmisbruket.

Klageren er uegnet til yrkesutøvelse som tannlege på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, jf. helsepersonelloven § 57.

Uforsvarlig virksomhet

Yrkesutøvelse under påvirkning av rusmidler er ikke forenlig med forsvarlig tannlegevirksomhet, jf. helsepersonelloven § 4. Det forhold at klageren den 21. juni 2013 hadde pasientkonsultasjoner i rusmiddelpåvirket tilstand er et alvorlig brudd på helsepersonellovens krav til forsvarlig behandling. Det at det ikke foreligger pasientklager eller er påvist tilfeller av feilbehandling fra klagerens side denne dagen, er ikke av betydning for nemndas vurdering. Det avgjørende er at utøvelse av tannlegevirksomhet i rusmiddelpåvirket tilstand, slik som i klagerens tilfelle, utgjør en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten.

Nemnda har etter dette kommet til at klageren også er uegnet til yrkesutøvelse som tannlege på grunn av uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Samlet vurdering

Nemnda har kommet til at klageren er uegnet til å utøve yrket som tannlege forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Vilkårene for tilbakekall av klagerens autorisasjon som tannlege etter helsepersonelloven § 57 er etter dette oppfylt, og det må foretas en vurdering av om autorisasjonen *skal* tilbakekalles.

Et tilbakekall av klagerens autorisasjon er ikke et uforholdsmessig inngrep i denne saken. Ved vurderingen er det hensynet til sikkerhet for pasienter, kvalitet i helsetjenesten og tillit til helsepersonell og helsetjeneste som vil være sentralt, jf. helsepersonelloven § 1. Nemnda har kommet til at klagerens autorisasjon skal tilbakekalles.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.